

BÁO CÁO

Kết quả giám sát của Ban Kinh tế - Ngân sách về tình hình, kết quả hoạt động của doanh nghiệp nhà nước sau sắp xếp, cổ phần hóa trên địa bàn Thành phố

Thực hiện Chương trình công tác năm 2016, Ban Kinh tế - Ngân sách HĐND Thành phố đã tiến hành giám sát về tình hình, kết quả hoạt động của doanh nghiệp nhà nước sau sắp xếp, cổ phần hóa trên địa bàn Thành phố. Ban Kinh tế - Ngân sách đã nghiên cứu các báo cáo và làm việc trực tiếp với 4 công ty, tổng công ty¹ và sở Tài chính. Ban Kinh tế - Ngân sách báo cáo kết quả giám sát như sau:

I. Về tình hình, kết quả hoạt động của doanh nghiệp nhà nước sau sắp xếp, cổ phần hóa trên địa bàn Thành phố

1. Một số kết quả:

Cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước là một nhiệm vụ khó khăn, lâu dài. Trong những năm qua, Thành phố chú trọng quan tâm đến công tác này. Sở Tài chính với nhiệm vụ, chức năng là Thường trực Ban Chỉ đạo đổi mới doanh nghiệp đã chủ động tham mưu cho Thành phố các kế hoạch², biện pháp thực hiện cổ phần hóa các doanh nghiệp nhà nước của Thành phố theo kế hoạch của Thủ tướng Chính phủ.

Sau khi được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt kế hoạch sắp xếp, cổ phần hóa giai đoạn 2011-2015, Thành phố đã thực hiện sắp xếp, cổ phần hóa 71 doanh nghiệp nhà nước thuộc UBND Thành phố, trong đó có 56 doanh nghiệp cổ phần hóa, 15 đơn vị và doanh nghiệp sắp xếp khác. Công tác cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước của Thành phố cơ bản đạt được mục tiêu cổ phần hóa, thu hút nguồn vốn xã hội hóa vào sản xuất kinh doanh³. Mô hình công ty cổ phần tác động tích cực đến hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp sau cổ phần hóa, giúp doanh nghiệp tự chủ hơn trong hoạt động sản xuất kinh doanh, xây dựng phương án sản xuất kinh doanh của mình, sức cạnh tranh và

¹ Công ty cổ phần cấp nước Sơn Tây; Công ty cổ phần Nhựa Hà Nội; Tổng công ty Thương mại Hà Nội; Công ty cổ phần Bến xe Hà Nội.

² Kế hoạch số 191/KH-UBND ngày 30/12/2013 của UBND Thành phố phê duyệt kế hoạch sắp xếp, cổ phần hóa, thoái vốn doanh nghiệp nhà nước thuộc thành phố Hà Nội năm 2014; Kế hoạch 168/KH-UBND ngày 12/9/2016 của UBND Thành phố về kế hoạch thoái vốn nhà nước tại các doanh nghiệp có vốn nhà nước thuộc UBND Thành phố giai đoạn 2016-2020...

³ Giai đoạn 2011-2015, Thành phố thu về 3.693,8 tỷ đồng từ các doanh nghiệp cổ phần hóa. Đã thu hút được 20 nhà đầu tư chiến lược với trên 2.556 tỷ đồng mua cổ phần của các doanh nghiệp nhà nước thành phố Hà Nội theo phương án cổ phần hóa được duyệt.

khả năng hội nhập của doanh nghiệp được nâng lên. Trong quá trình cổ phần hóa, tái cơ cấu doanh nghiệp nhà nước giai đoạn vừa qua, các chính sách trợ cấp, hỗ trợ đào tạo, đào tạo lại nghề cho người lao động, hỗ trợ lao động dôi dư do sắp xếp lại doanh nghiệp được thực hiện đầy đủ, đúng quy định, làm cho người lao động trong doanh nghiệp yên tâm.

Qua giám sát tại một số đơn vị cho thấy, tại hầu hết các doanh nghiệp sau cổ phần hóa hoạt động sản xuất kinh doanh của các đơn vị đều có bước phát triển tốt hơn so với trước khi cổ phần hóa, doanh thu, lợi nhuận ròng tăng, hoạt động hiệu quả hơn⁴, ý thức của người lao động tốt hơn, thu nhập của người lao động được nâng lên, đảm bảo được ổn định xã hội, có đơn vị đổi mới công tác quản trị, đổi mới công nghệ, năng động, chủ động hơn⁵. Vai trò của người đại diện vốn chủ sở hữu được xác định rõ trong hoạt động sản xuất kinh doanh của các công ty sau khi cổ phần hóa.

Các đơn vị sau cổ phần hóa cơ bản thực hiện nghiêm túc việc giám sát tài chính, đánh giá hiệu quả hoạt động, chấp hành chế độ chính sách pháp luật và xếp loại doanh nghiệp theo quy định. Theo báo cáo của Sở Tài chính và các đơn vị, qua giám sát tài chính cho thấy vốn chủ sở hữu được bảo toàn và phát triển, quản lý và sử dụng có hiệu quả vốn và tài sản nhà nước, thực hiện tốt nghĩa vụ chính sách đối với nhà nước...

2. Một số hạn chế, khó khăn:

(1) Thời gian thực hiện cổ phần hóa (từ khi phê duyệt phương án đến khi hoàn thành đăng ký doanh nghiệp – công ty cổ phần) thường kéo dài và chậm⁶. Việc thu tiền từ cổ phần hóa về Quỹ hỗ trợ sắp xếp doanh nghiệp chậm, tỷ lệ số còn phải thu cao, đặc biệt là với các doanh nghiệp do UBND Thành phố là cấp trên trực tiếp⁷. Còn một số đơn vị thua lỗ kéo dài, mất vốn nhà nước⁸, có nhiều tồn tại về tài chính thuộc đối tượng giám sát đặc biệt⁹ và chưa hoàn thành được việc sắp xếp, cổ phần hóa theo kế hoạch. Một số doanh nghiệp vướng mắc, khó khăn trong cổ phần hóa trong nhiều năm chậm được giải quyết (như Công ty Đầu tư xây dựng số 2, Công ty TNHH MTV Haprosimex...).

⁴ Công ty Cổ phần Nhựa Hà Nội, doanh thu tăng 6 lần, lợi nhuận trước thuế tăng 3,9 lần; Công ty cổ phần Cấp nước Sơn Tây: Doanh thu thuần tăng 2,53 lần, lợi nhuận trước thuế tăng 5,9 lần; Công ty cổ phần xây dựng đường bộ I Hà Tây, doanh thu thuần tăng 4.13 lần, lợi nhuận trước thuế tăng 37.5 lần;...

⁵ Công ty cổ phần Nhựa Hà Nội, thu nhập bình quân của CBNV tăng 2.71 lần, tổng ngân sách đào tạo hàng năm tăng 4.5 lần; Công ty cổ phần xây dựng đường bộ I Hà Tây, thu nhập bình quân của CBNV tăng 2.8 lần; Công ty cổ phần Cơ điện Trần Phú, thu nhập bình quân của CBNV tăng 2.5 lần từ 5.8 triệu/CBNV năm 2010 lên 14.5 triệu/CBNV năm 2015....

⁶ CTCP Bao bì 27/7 được xác định giá trị DN để triển khai phương án CPH từ năm 2013, CTCP đầu tư Việt Hà từ năm 2014 nhưng đến nay chưa hoàn tất thủ tục chuyển đổi thành công ty cổ phần;

⁷ Tính đến 20/6/2016, còn tới 115,5/372,7 tỷ đồng còn phải thu từ cổ phần hóa DNNN thuộc UBND TP thuộc diện đã hoàn thành quyết toán hậu cổ phần và bàn giao sang công ty cổ phần của giai đoạn 2011-2015 và còn 1.117,8/1.608,3 tỷ đồng còn phải thu của các doanh nghiệp đã bán cổ phần lần đầu.

⁸ Công ty TNHH MTV Đầu tư thương mại và dịch vụ quốc tế; Xuất nhập khẩu và Đầu tư xây dựng phát triển Hà Nội; Hồ Tây; Điện ảnh Hà Nội; nghe nhìn Hà Nội.

⁹ Công ty TNHH MTV Haprosimex; Công ty TNHH MTV Mai Động; Công ty TNHH MTV Xuất nhập khẩu và đầu tư xây dựng phát triển Hà Nội

(2) Có đơn vị chưa thực hiện đạt được các mục tiêu của cổ phần hóa (tỷ lệ cổ phần hóa ít, phương án kinh doanh không thay đổi...¹⁰). Còn tình trạng “bình mới rượu cũ” trong hoạt động, điều hành của các doanh nghiệp sau cổ phần hóa như: Mô hình quản trị không có sự thay đổi, không có chiến lược kinh doanh cụ thể, một số đơn vị vẫn trông chờ sự chỉ đạo, đặt hàng của nhà nước. Có những doanh nghiệp còn lúng túng trong xác định kế hoạch phát triển sản xuất kinh doanh trung và dài hạn trước áp lực của thị trường và hội nhập kinh tế quốc tế ngày càng sâu rộng.

(3) Số doanh nghiệp sau cổ phần hóa thực hiện niêm yết trên thị trường chứng khoán còn ít¹¹.

(4) Giải quyết những vấn đề khó khăn công tác quản lý nhà nước còn chậm và chưa kịp thời. Công tác thanh tra, kiểm tra còn hạn chế, chậm xử lý vi phạm của doanh nghiệp, viên chức trong việc chấp hành giám sát tài chính, đánh giá hiệu quả hoạt động và xếp loại doanh nghiệp.

3. Nguyên nhân chủ yếu của hạn chế:

3.1. Khách quan:

- Khối lượng doanh nghiệp phải sắp xếp, cổ phần hóa thuộc Thành phố nhiều, phức tạp.

- Thực hiện cổ phần hóa trong thời điểm kinh tế khó khăn dẫn đến tiến độ chậm, nhiều vướng mắc.

- Sau chuyển đổi cổ phần hóa chưa có mô hình quản lý cụ thể, dẫn đến khó khăn cho công tác quản lý, đánh giá hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

3.2. Chủ quan:

- Sự thiếu quyết liệt của đội ngũ lãnh đạo quản lý các doanh nghiệp, của người lao động tạo ra rào cản lớn làm khó khăn cho công tác cổ phần hóa. Lãnh đạo một số đơn vị còn tâm tư, tâm lý chưa mong muốn cổ phần hóa, dẫn đến việc thực hiện cổ phần hóa chưa thực hiện quyết liệt, kết quả chưa được như mong muốn.

- Tính chủ động của cơ quan Thường trực Ban chỉ đạo đổi mới hoạt động doanh nghiệp và của các đơn vị cổ phần hóa còn hạn chế.

- Công tác phối hợp, đôn đốc các sở, ngành với các doanh nghiệp tiến hành cổ phần hóa còn chưa tốt.

II. Kiến nghị của Đoàn giám sát:

1. Đối với UBND Thành phố:

(1) Tiếp tục đẩy mạnh triển khai kế hoạch cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước thuộc Thành phố đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại văn bản số

¹⁰ Công ty cổ phần Cấp nước Sơn Tây dự kiến bán 25% cổ phần nhưng thực tế chỉ bán được 4,6%.

¹¹ Mới có 15/87 doanh nghiệp thực hiện niêm yết trên thị trường chứng khoán.

2252/TTg-ĐMDN ngày 29/12/2012; số 2532/TTg-ĐMDN ngày 12/12/2014, Kế hoạch thoái vốn nhà nước giai đoạn 2016-2020 đã được UBND Thành phố ban hành tại kế hoạch số 168/KH-UBND ngày 12/9/2016. Trong đó kiên quyết thực hiện việc tái cơ cấu doanh nghiệp nhà nước, thoái vốn, bán phần vốn nhà nước không cần nắm giữ theo nguyên tắc thị trường.

(2) Tiếp tục tăng cường tập trung hỗ trợ, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện cổ phần hóa, nâng cao chất lượng phương án cổ phần hóa. Cần xem xét lựa chọn phương án và thời điểm tiến hành cổ phần hóa đảm bảo hiệu quả cao nhất.

(3) Chỉ đạo các ngành tăng cường công tác phối hợp với các đơn vị, doanh nghiệp trong đôn đốc, xây dựng kế hoạch, lộ trình cụ thể từng năm từ nay đến năm 2020 thực hiện cổ phần hóa và thoái vốn các doanh nghiệp nhà nước theo phương án đã được duyệt.

(4) Chỉ đạo tăng cường công tác quản lý, giám sát kiểm tra của người đại diện chủ sở hữu đối với hoạt động của các công ty cổ phần hóa.

(5) Chỉ đạo kiện toàn bộ máy quản lý, giám sát kiểm tra của chủ sở hữu; công khai, minh bạch tài chính, hoạt động sản xuất kinh doanh của các doanh nghiệp.

2. Đối với Sở Tài chính và các sở ngành Thành phố:

(1) Tiếp tục làm tốt công tác tham mưu cho Ban chỉ đạo đổi mới hoạt động doanh nghiệp Thành phố, công tác cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước của Thành phố đảm bảo hiệu quả.

(2) Tăng cường công tác phối hợp với các đơn vị, xây dựng lộ trình, kế hoạch cụ thể cổ phần hóa các doanh nghiệp và thoái vốn nhà nước theo kế hoạch của Thành phố. Quan tâm đôn đốc việc thu nộp tiền từ cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước về Quỹ hỗ trợ sắp xếp doanh nghiệp (tài khoản tạm thu của Sở Tài chính) theo đúng quy định.

(3) Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát tài chính, đánh giá hoạt động, xếp loại doanh nghiệp; đề xuất biện pháp xử lý nghiêm đối với những doanh nghiệp không thực hiện đúng quy định về giám sát tài chính, xếp loại doanh nghiệp.

3. Đối với các Tổng công ty và các công ty:

(1) Trên cơ sở kế hoạch cổ phần hóa, thoái vốn nhà nước đã được Thành phố phê duyệt, xây dựng kế hoạch tổ chức thực hiện tại đơn vị mình đảm bảo theo đúng tiến độ.

(2) Tăng cường phối hợp với các sở ngành Thành phố trong việc thực hiện cổ phần hóa, thoái vốn nhà nước.

(3) Thực hiện nghiêm túc việc công khai tài chính của doanh nghiệp, tuân thủ chế độ báo cáo giám sát tài chính, xếp loại doanh nghiệp theo quy định. Đẩy mạnh việc niêm yết trên thị trường chứng khoán.

(4) Tích cực tuyên truyền trong cán bộ công nhân viên người lao động thực hiện chủ trương cổ phần hóa doanh nghiệp theo kế hoạch của UBND Thành phố. Quan tâm đến đời sống, tâm tư người lao động, giải quyết tốt chính sách đối với người lao động, tạo sự ổn định trong xã hội.

(5) Xây dựng phương án quản trị doanh nghiệp, định hướng phát triển sản xuất kinh doanh bám sát xu thế của thị trường, đảm bảo hiệu quả.

Nơi nhận:

- TT HĐND, UBND TP (để b/cáo);
- Đoàn ĐBQH Hà Nội;
- UB MTTQ TP;
- Thành viên Ban KT-NS;
- VP HĐND TP; VP UBND TP;
- Sở TC, KHĐT, LĐT&XH; Chi cục Quản lý tài chính Doanh nghiệp; Viện nghiên cứu phát triển kinh tế xã hội Hà Nội;
- Tổng Công ty Thương Mại Hà Nội, Vận tải Hà Nội; Đầu tư và Phát triển nhà Hà Nội; Môi trường đô thị; nước sạch Hà Nội; Công ty Cổ phần cấp nước Sơn Tây, Bến xe Hà Nội; Nhựa Hà Nội.
- Phòng Tổng hợp(TP);
- Lưu: VT.

TM. BAN KINH TẾ - NGÂN SÁCH
KT. TRƯỞNG BAN
PHÓ TRƯỞNG BAN

Hồ Văn Nga